

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr., egy adra 1 frt.
Minden nap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczly ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legvárhatóbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Uj előfizetők a megrendelés napjától kezdve a lapot október elsejéig ingyen kapják.

Baross emlékszobra.

Debreczen, szept. 22.

(K. I.) Még nem áll; de ha még az emberi erények között helyet lehet szorítani a hálának; ha az elismerés nem szorított még a pusztá formalításokra és nem röstelkedünk azt úgy szolgáltatni annak, ki azt megérdemli, hogy maradó legyen, úgy Baross Gábor szobra állni fog és hirdetni fogja, hogy Magyarország kereskedelme, ipara és közlekedésügye ércnél erősebb talajon nyugszik.

Mi volt nekünk Baross, azt tudjuk; még rendszerének ellenesei is az elismerés hangján szóltak mindig minden tetteről; ha volt azokban néha tévedés, még az is hasznosabb volt, akármely irányban mutatkozott legyen az kiterjedt munkakörének, mint alkotó munkája sok elődjének. Kereskedelmünket, iparunkat elismertté, tiszteltté tudta emelni a külföld előtt is, mely addig sem tudta bár életrevalóságunkat megtagadni, de mindig kétkedően rázta fejét produktív képességünk fölött. Szomszédunk, az osztrák, kaján irigységgel bár, kénytelen volt beadni derekát és fogcsikorgatás között ismerte be kereskedelmünk, iparunk hatalmas nagyságát.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Egy amerikai házasság.

— Amerikai történet. —

Saratoga város egyike az Észak-Amerikai Egyesült Államok legkedvezőbb fürdő helyeinek.

Miss Semper, fiatal, elegáns jelenség, fekete selyem ruhában, éppen ezen fürdőben időzik. Mint beszél, a gyászt apja miatt viseli, ki Baltimore egyik leggazdagabb kereskedője volt, s kit csak alig néhány hete helyeztek örök nyugalomra. A bánat és gyász megingatták a lányka egészségét, s a könyek lemosták arca rózsáit. Fürdőzni és idegei erősítésére jött.

A szép idegen szorgalmasan látogatta a gyógyforrásokat, szemei mindig le voltak sütve s nem vetett volna egy pillantást, nem a félvilág kincseiért, a lépteit kísérgető fiatalságra. Meg volt mindenki győződve, hogy a fiatal hölgy csak a fájdalomnak és szeretett atyja emlékének él.

Ugyanez időtájt érkezett Saratogába Fitzconnel őrnagy is, festői szép férfi, ki még élte virágában állott. — Mäskülönben igen szellemes katonatiszt volt. Mint mondták, angol katonatiszt s testvére Anglia egy mesés gazdagságu lordjának. Sőt az emberek arra is esküt mertek volna tenni, hogy az őrnagnak magának is igen szép telepítvényei vannak Mexikóban.

Fitzconnel őrnagy nem igen kereste a társaságot, de mind a mellett is volt benne annyi tapintat, hogy bizonyos a társaságok iránt mu-

A közlekedésügyben teremtett nagy reformért nemcsak az európai művelt államoknak, de az új világ e téren kapacitásainak olyan elismerésében részesült Baross és ezzel közvetve az ország, mely beillett hódolatnak is. Férfias hódolat volt, mely meghajlik az igaz nagyság előtt.

Akkor aztán, midőn zenitjén állott dicsőségének, midőn munkás, vaskezével sziklákat rombolt össze, — a túlfeszített munka következtében a mulandó test összetört és erős leike nem bír megküzdeni a romboló kórral. Az egész nemzet, a kontinens államai keserű fájdalommal kísérték koporsóját örök nyugóhelyére; a porladó testből pedig visszazállt a nagy vasakarát, a törhetlen szellem és átadta örököül nagy alkotásait az utódnak.

Jó kezekbe van letéve a nagy alkotások sorsa. A tanítvány kezébe a mester által. És hiszszük és szilárd bennünk az a meggyőződés, hogy az utód tisztelve előde emlékét, nyomdokain fog haladni; dolgozni fog vaskézzel kifelé is és megőrzi nemzeti jellegét az örökségnek.

Mert Baross működése a magyar nemzet szilárd érverése volt; a mit alkotott, mind nagyot, mind magasztosat, az a magyar nemzet hire-neve-dicsősége emelését célozta. Oda sorakozik nemzetünk többi nagyjai mellé és ha Pantheont nem emelhetünk ezeréves történetünk hősi alakjainak és magyarságunk, emelkedésünk

atni szükséges figyelmességekről nem feledkezett meg.

Az urak dicsérték értelmét, világ-ismeretét és finom szokásait. A hölgyek nem nyilatkozhattak fölé, mert mindig annyira kerülté társaságukat, hogy alig is ismerték közelebről; mi még csak inkább fokozta személye iránt érzett kíváncsiságokat.

Egész véletlenül történt, hogy egy reggelen Fitzconnel őrnagy és Miss Semper találkoztak a forrásnál. Az őrnagy ép akkor töltötte meg ivó poharát kristálytisza vízzel, mikor Miss Semper odaérkezett. És mivel az őrnagy igen udvarias ember volt, felajánlotta poharát a hölgynek; de az — míg ivott, leejtette finom, fehér patyolat kendőjét a földre. Az őrnagy lehajolt, felvette azt s udvariasan átnyújtotta a hölgynek, ki a gavallér katonatiszt ezen újabb tapasztalt előzékenysége miatt, egész elpirult.

Majd tisztelettel meghajtva magát, folytatta sétáját, míg a kisasszony szobáiba huzódott vissza. Alig ha kell monoani, hogy a gazdag nagykereskedő leánya egy előkelő angol lord testvéreinek két ilyenmü előzékenységét ne tudta volna kellőleg méltányolni; viszont azt se tehetjük fel, hogy egy társaságokban jártas katonatiszt ne tudta volna, hogy a lányka miért pirult el. Az azonban való, hogy mindkettő ellenkező irányba sietett el, és egyik sem tekintett a másik után.

Az egészségéért aggódó Miss Sempert a gondok másnap reggel már korán kicsalták a fürdőszobához. De viszont az őrnagy is vágyódott az üdítő reggeli levegő után, mikor még a többi fürdő vendégei alusznak. Most is csupa véletlenségből történt, hogy a forrásnál ismét találkoztak és hogy az őrnagy a hölgy poharát tiszta

munkásainak, állítsuk fel a szobrot nékik.

A győri kereskedelmi és iparkamarából indult ki az akció első lépése ebben az irányban. A kamara lángszavú költőtítkára: Száva Gyula tollából eredett az a lelkes hangú körlevél, melyet az ország összes kereskedelmi és iparkamaráihoz elküldött, hogy Baross szobra felállításának együttes kiviteléhez csatlakozzanak. A debreczeni, nagyvárad, szegedi kamarák, tudunkkal, már bejelentették csatlakozásukat a győri kamarának; most a budapesti kereskedelmi kamara tárgyalta legutóbbi összes ülésén az átiratot.

Wahrman Mór elnök rokonszenvez a győri kamara intenczióival, de a mozgalom megindítása s az emlék megörökítése, úgy hiszi nem csupán a kereskedelem és ipar feladata, mert Baross Gábor nemcsak ezeknek tett nagy szolgálatokat, hanem az egész országnak s különösen a gazdaközönségnek, méltányos tehát, hogy az egész ország fejezze ki háláját a boldogult nagy férfi emléke iránt. Véleménye szerint tehát a kamara ne ejtse ugyan el az emlék megörökítésének eszméjét, de várja meg egyelőre, hogy felkarolják-e más oldalról az eszmét, ha nem, úgy akkor a kamarák indítsák meg a mozgalmat, a melyhez a budapesti kamara a legnagyobb készséggel hozzá fog járulni.

vízzel látta el. Már az első lépést is megtették a közeledésre, és mikor az orvos által megszabott pohár vizet bekebelezték, az őrnagy ajánlatba hozta, hogy tegyenek egy rövidke sétát, a kisasszony méltó vonakodás után beleegyezett. Épen gyönyörű nári reggel volt.

Mikor a reggelire szóló harangszóra visszaértek az étterembe, arca mindkettőnek oly életűde, oly piros volt és oly jó étvágygal ettek, hogy a többi vendégek irigykedve nézték őket. — Tíz órakor ismét kijött szobájából Miss Semper, pompás fekete selyem ruhába volt öltözve, igen jól illett az neki. Egész egyedül, gondolataiba elmélyedve sétált a parkban — kezében egy nyitott könyv volt. Majd a park legféltreesebb része felé fordult, mivel nem szerette, ha gondolataiban zavarták. De az őrnagy szintén szerette a magányt és megszokott utját szintén arra vette. Történetesen találkozott a hölgygel, kinek bocsánatát kérte, ha netalan zavarta volna és távozni akart ismét. De Miss Semper megnyugtatta, hogy éppen nem zavarta, sőt ellenkezőleg . . . és félretette a könyvet. Leült egy gyepek, mohos padra, ép az őrnagy mellé, ki megtudván, hogy miféle könyvet olvasott a hölgy, nem győzte eléggé dicsérni annak jó izlését. — Majd megeredt a beszédár s eltartott odáig, míg a csemetyü ismét az asztalhoz . . . ebédhez hívta a vendégeket. Délután 4 órakor már egy kétfogatu kocsiban ült a kisasszony és az őrnagy és úgy kocsiztak a szomszédos Linden felé. Saratoga vidéke — vadregényes fekvéséről — igen híres.

Elutazásuk után, néhány órával később az a hír terjedt el a fürdő vendégek közt, hogy e kettő örök hűségre lépett Lindenben és ez a hír később csakugyan valónak bizonyult.

A teljes ülés elhatározta, hogy ily értelemben feleljen az elnökség a győri kamarának.

Tehát a budapesti kereskedelmi és iparkamara föltételhez köti a mozgalomhoz való csatlakozását. Hiszen ha előbb a társadalom, a lomha társadalom mozgalmát akarták volna bevárni, úgy ma nem díszitenék székes városunkat Deák, Széchenyi, Eötvös, Petőfi szobrai. Mindig az illetékes körök indították a mozgalmat és nem vártak a társadalomra.

Baross szobrát hogy fölláthassák, első sorban a kereskedelmi kamarák együttes kezdeményező működésére van szükség. A társadalom majd megmozdul és szintén leteszi fölléireit arra a talapzatra, melyen a magyar ipar és kereskedelem nagygyá alkotójának emléke fog állni.

— **Az elkeresztelési kérdés.** A tiszáninneri ev. ref. egyházkerület, Miskolczon tegnapi délután tartott gyűlésén Fejes István s.-a.-új helyi lelkész indítványára, a következő határozatot foglalta jegyzőkönyvébe:

Tekintve azt, hogy az 1868-iki vallásügyi törvény, amely hazánkban a kölcsönösség és viszonyosság alapján a felekezetek közti békét czélozta, a legközelebbi időben részint a végrehajtás hiánya, részint annak a oly módon és helyen s oly magas állású egyéniség által történt megtámadása, sőt immár tekintélyesen és hatályában megdöntése miatt ily lejtőre vezetett állapotban oly zavaroknak és izgalmaknak lett forrásává, melyek főleg ránk, protestánsokra nézve mind türethetlenebbé válnak és pedig főleg azért, mert a fennálló törvénynek kötelező megtartása és védelme miatt ránk hárítatik a felelősség, amelyeket a törvény ellenzői már régibb idő óta támasztottak, mai nap pedig teljes erővel szítanak:

tekintve továbbá azt, hogy a különböző vallásfelekezetek között bármint áldástalan viszálykodások csak szeretett hazánk rovására tör-

ténhetnek, amelyek minket, ha tőlünk nem függő okokból erednek is, mégis mély aggodalomba ejtenek, mert magyar és magyar ember, hazafi és hazafi között a vallási különbségek dacára, mint eddig, úgy ezentúl is képtelenségnek tartjuk az összetartó családi s társadalmi béke és szeretet felbontását, vagy ennek — az intézmények hibái és hiányai miatt — csak veszélyes érintését is,

hívja fel az egyh. kerület az országos zsinatot:

Tegye tanácskozás tárgyává a nagyfontosságú kérdést és úgy az államkormányánál, mint — szükség esetén — e törvényhozásnál tegyen lépéseket a megzavart jogrend helyreállítására, még pedig aképen, hogy vagy az 1868-iki törvény, a benne levő elvnek sérelme nélkül, pótolgassák ki úgy, hogy az minden irányban végrehajtható és a törvény iránti engedetlenség bárminek is lehetetlenné válik; vagy pedig, ha ez bármely okból elérhető nem volna, akkor az előzetes, egyéb egyházpolitikai kérdések megoldása mellett mondja ki az állami törvényhozás a teljes vallás szabadságot és a felekezetek közötti jogegyenlőséget, kapcsolatosan az általánosan kötelező polgari házasság behozatalával.

— **Közös miniszteri tanácskozás.** A vasárnap megtartott közös miniszteri tanácsban, mely a delegációk elé terjesztendő költségvetéssel foglalkozott, a tavaszra előirányzott összeget általánosságban minden változtatás nélkül elfogadták. Mint értesülünk, a hadsereg költségvetésének többlete körülbelül öt millió forintot tesz ki. Kisebbségi változtatásokat csupán a tengerészeti budget végösszege tárgyalásánál eszközöltek. Egészen véve kerülték a nagyobb követeléseket a hadi költségvetésnél, melyet az 1893-ik esztendőre állítottak össze. Ugy látszik, hogy meg akarják várni mily fordulatot vesz a két esztendei hadi-kötelezettség ügye Németországban, mielőtt nálunk nagyobb reformokat végeznének ugyanolyan irányban.

— **A zágrábi érseki szék.** Az „Agrarier Zeitung“ illetékes helyéről fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy a bécsi és budapesti lapok azon híre, miszerint Vuchetich kanonok

kezde az őrnagy izgatottan, nekem pénzre van szükségem . . . a kocsi még ugyan, a melyen idejöttünk, kifizettem . . . de már annyi pénzem nincs, hogy a további költségeket fedezhessem.

— Hogy őszinteségedet megjutalmazzam, sziszegte a szép nő, tehát tudd meg te is, hogy nekem nincs egyebem, mint a mit magad előtt látsz.

— Tehát valóban nincs semmiféle birtokod? kiáltott az őrnagy felugorva ülőhelyéről.

— Nincs egy kapavágási sem.

— És pénzre a bankban?

— Nem egy árva fillérenyi sem.

— Semmiféle értéknemű, semmiféle fekvőség?

— Semmi, éppen semmi.

— E szerint nem is vagy egy dugzagd kereskedő örököse?

— Nem.

— Ki vagy hát?

— Az ön felesége, igen tisztelt uram és leánya egy tisztességes szabónak.

— Oh te! — kiáltott az angol tiszt, kezeivel takarva el gondoktól barázdált arcát. Majd ismét magához tért és folytatta tovább: az esetben sok szerencsét kívánok asszonyom, mert ön egy tökéletes koldus felesége lett. Tönkre vagyok téve, nem tudom, hogy innét is hogy szabadulok meg.

— Nem fordulhatnál talán testvéredhez, hisz az talán elég gazdag lord, s szívesen kölcsönözne egy kis pénzbeli segítséget?

— De ha nincs oly testvérem, aki gazdag lord volna.

— Talán irhatnál az ezredeshez, hogy adnának fizetésedből egy kis előleget?

— De ha nem szolgálók egy ezrednél sem?

— Hát éppen semmi vagyondod sincs?

— Egyetlen-egy fityinget erő sem.

— Talán szabad kérdeznem uram, hogy kicsoda ön?

— Az ön férje asszonyom s azonkívül egy

Csáky gróf miniszterhez levelet intézett volna, a melyben a zágrábi érseki székre való jelöltségéről lemondott, teljesen alaptalan.

Mezőgazdaságunk.

II.

Szégyen és gyalázat fogja érni az oly parlamentet s a megérdemlett erkölcsi és gazdasági halál az oly társadalmat, melyet magasabb eszmék, magasabb belátás és érzület nem vezetnek és mely kisebb nagyobb körben naponként képes fölládozni nagy nemzeti gazdasági érdekeket s ezzel — visszahatásukban — saját jövő érdekeit is piszkos gondolkodású érdek-konzorcziunktól cserében kapott hitvány gazdasági foszlányokért!

És e botor gazdasági politikával szemben ne szakítsanak el a főváros fényes palotái, folyvást épülő új házsorai, mert ez a kép ahhoz a fényes kirakatu helyiséghez hasonlít, melynek belsejében sokféle rothadt és silány árucikk hevernek.

A fényes kirakat minden értékeivel és előnyeivel jobbra méltatlan és idegenszerű elemek tulajdona — s belsejének értéktelen, silány cikkeivel elégedjenek meg az államalkotó nemzet fia.

Magyarország gazdasági életének viszonyai tehát egészben és sok részleteiben felette egészségtelenek s igazságtalanok és az általános közgazdasági fejlődés tempója és módja nem felel meg a különböző társadalmi rétegek részéről élénken és sürgősen nyilvánuló szükségleteknek s kívánalmaknak.

A gyorsabb s intenzívebb fejlődési folyamatot előmozdítani a parlamentnek, kormányzati apparátusnak — és a sajtónak lenne feladata.

Ezen tekintetekben azonban fölötte csehül állunk!

A parlament igen sok meddő vitával felesérl idejét s az ország pénzét, mert a törvényhozás tagjainak nagy részénél pártkülönbség nélkül vajmi csekély érzék mutatkozik a gazdasági kérdések iránt.

A közigazgatásban hasonlóképp számos oly

világszaló fia, a ki a saját élelmességén kívül mást nem hagyott fiára.

— Én atyámtól elég jó nevelésben részesültem.

— Én is, de ezuttal elvesztettem a játszám.

E szövegtől után egyenest a vendéglőshöz ment az őrnagy. A szeretetreméltó feleség lábujjhegyen követte és úgy hallgatódzott az ajtónál.

— Mikor megy a postakocsi legközelebb Newyork felé? — kérdezte.

— Ejjfáltáiban, válaszolt a vendéglős.

— Szeretnék azzal elutazni, tehát költsön fel, ne hogy elaludjam.

— Hány helyre van szüksége uraságodnak?

— Csak egyre.

A vendéglős megjegyezte, hogy az esetben, ha valaki éjszaka akar elutazni, előre kell fizetni. Az őrnagy összekotorva minden pénzét kifizette a jegy árát . . .

A derék házaspár ezután többé szót sem váltott az egész eset felől. Mindegyik visszahuzódott szobájába, az őrnagy lefeküdt, majd el is aludt. Az asszony azonban gondosan kerülte az alvást. Alighogy a vendéglős elé állott a postakocsi, már is felkelt és lesietett. A lépcsőkövön találkozott a vendéglőssel.

— Kérdezte, hogy valjon a férje felkelt-e már?

— Nem, válaszolt, de nem is szükség, hogy felköltse.

— Tehát a nagyságod számára volt a hely megrendelve? — kérdezte a vendéglős.

— Igen — számomra.

— Jó — akkor nem is háborgatom a nagyságos urat. Kárem — a kocsi készen — készen áll — csak tessék beszállni . . .

Fitzconnel asszony felszállott és a kocsi elrobogott. Majd utban volt Newyork felé, míg férje a csárdában maradt.

Ilyesmik történnek Amerikában.

Majd visszatért a házaspár, kiknek örömtől sugárzó arcából a boldog meglepetést — az igaz szerelmet lehetett kiolvasni. A fiatal pár másnap reggel eltávozott a vendéglőből és elhagyták a várost.

— Igazán gyönyörű történet! kiáltott fel Hiller kisasszony, ki már évek óta használja a saratogai fürdő kurát — a nélkül, hogy valaha egy vőlegényt kifogott volna.

— Valóban neveléses! jegyezte meg egy fiatal asszony, ki még először volt fürdőben.

— Mily illetlen! — mondá egy harmadik, ki már szintén átélte élete szebb éveit.

Ezalatt a fiatal pár elérkezett New-Yorkba, a hol igen boldog órákat éltek el.

Napok multak el így az édes szerelemben, a nélkül, hogy bármelyiket is a másikkal vagyoni helyzet felől szót váltott volna. Most Cheringen voltak, kis mezőváros, alig 3 mérföldnyire Newyork-tól, még vagy két napig szándékoztak itt maradni. Itt már a férj kötelességének tartotta, hogy kérdést emeljen ezen családi alkalmatosság felől.

Este volt; mindkettő a vendéglői szoba ablakánál ült, gyönyörködtek a szemeik előtt elterülő festői látványban. Majd az őrnagy kezével reátámaszkodva felesége székére, eme bizalmas kérdést tette:

— Mondd édesem, ki a te birtokaid igazgatója?

— Nos te drágám! — válaszolt a nő.

— Természetesen, ha majd átvettem, szólott a férfi — de úgy értem, a te távollétedben ki ügyel fel azokra?

— Te magad, hangzott a válasz.

— Te tréfát üzöl velem, mondta hízogleg mialatt bizserélni kezdte kezét. Ha már nekem adtad szivedet, ideje, hogy reám bizzad javaid kezelését is.

— Drágám, szép arczom az én egyetlen vagyonom, válaszolt a nő, ki bizalmasan dőlt férje vállára.

— Asszonyom, hogy röviden beszéljek,

elem fog
alapos k
szágos k
szervező
dalom -
sének f
riumokr
jelenleg
lett —
képesek
nagy n
gazdasá
kozna.

Ig
az ujom
um is,
zetében
még kel
működ
sabb n
egysége
részen
mechan

II
mellett
körül k
lehet,
nemzeti
litikát

A
adata g
gazdasá
zetében
gátás v
irányos

És
tőrekvé
tisztess
rálni, —
döntő l
határoz
óta beá
puló ga
Mert h
rendsze
igazgat
ségeb
teremte

A
ez voln
vatva l
tón szű
ország
(P. N

(K
alatt fe
és az
A
olyas v
követn
életén
resztül

E
nális
árnyala
N
de mé
den ne
hatjuk
ban fe
megre
latai ü
nak t
és ekk
az ille
elutasi
védet,
ránál

E
illető
törvén
gása
kir. it
törvén
de mi
határo
mely
illető

hogy

1892/261

3-4. lap a hány bű

elem foglal helyet, melyek sem széles körű és alapos közgazdasági képzettséggel, sem pedig országos érdekek iránt kellő gyakorlati érzékkel és szervező képességgel nem bírnak. És ez — fájdalom — jelenleg az ország gazdasági fejlődésének főhatóságaira, a közgazdasági miniszteriumokra nézve is áll. Ezek jelenlegi szervezetök, jelenlegi személyzetük és a jelenlegi szellem mellett — föltétlenül még a legjobb vezetést is — nem képesek gyorsan és sikeresen közreműködni azon nagy nemzeti feladatok megoldásán, melyek a gazdasági adminisztráció terén reájok várnak.

Igen kedvezőtlen képet mutat e tekintetben az újonnan megalkotott földmívelési miniszterium is, a mely 3 évi főállása óta sem személyzetében, sem tárgyi tekintetben tulajdonképpen még kellően szervezve sincsen. És ennél fogva működése többé-kevésbé nélkülözi a magasabb nemzeti célok által vezérelt, szerves és egységes tevékenység jellegét s munkássága jó részben a folyó adminisztratív ügyek mindennapi, mechanikus elintézésére szorítkozik.

Ily szervezet, ily apparátus s ily szellem mellett lehet ugyan a mezőgazdaság egy-egy ága körül kisebbszere, parciális intézkedéseket tenni lehet, azonban egy nagyobb szabású, egységes és nemzeti szempontból sikeres mezőgazdasági politikát érvényre juttatni lehetetlen.

A mezőgazdasági reform-politika első feladata gyanánt mutatkozik tehát, hogy a két közgazdasági miniszterium személyzetében, szervezetében és szellemében egyaránt a legfelső igazgatás valódi érdekeinek megfelelően mielőbb célirányosan reformáltassék!

Es ha az intéző köröknek valóban komoly törekvése volna a közigazgatás egész vonalán tisztességes és nemzeties reform politikát inaurálni, — akkor az új kabinetnek ez irányban a döntő lépésekre már kezdetben el kellett volna határoznia magát. Ez a régi rendszer bukása óta beállt helyzetnek s a jó közigazgatáson alapuló gazdasági fejlődésnek első követelménye. Mert hiszen lehetetlen elképzelni, hogy a letűnt rendszer által demoralizált szervezettel a közigazgatásban bármiféle tekintetben is új, egészségesebb irányzatot lehetne vagy lehetett volna teremteni.

A sikeres gazdasági akció láncolatában ez volna a legelső láncz-szemek egyike, mely hivatva lenne lökést adni az adminisztráció égetőn szükségelt reformjának s ezáltal közvetve az ország gazdasági fejlődésének.

(P. N.)

Administrator.

Igazságügyünkről.

— Két cikk. —

(K. L.) Közéletünknek a Szilágyi-féle légkör alatt feltűnő jelenségei a hézagosság, ingadozás és az ellenmondások.

Az összhangzásról nem is szólunk, mert ez olyas valami a mit igazságügyérünk nemcsak követni nem tud, hanem nem is ért; mert egész életén a kapkodás veres fonálként húzódik keresztül.

Ezt a fejtelenséget nemcsak a kodifikációs-nális dolgokban, de mindenben, mi bármely árnyalatban is közeledik, tapasztalhatjuk.

Nem tartozik ugyan felvetett témánkhoz, de mégis, hogy fogalmunk legyen, hogy mi minden nem történik a gremiumban, nem hallgathatjuk el az igazságügyérnek, a jogérzetet valóban fellázító és a jogszolgáltatás iránt való hitet megrendítő azon hóbortját, hogy bizonyos zárlatai ügyből kifolyólag észlelt es az eljáró bírónak tulajdonítható nagymérvű vagyoni károsítás és ekklatans törvénysértés daczára, a károsultat az illető bíró ellen hozzá intézett panaszával elutasította s megfenyegette az ellenjegyző ügyvédet, sőt beleszurta a referatába, hogy a kamaránál feljeleníti és fel is jelentette.

Bizonyosan valami távoli rokona lehet az illető bíró az igazságügyminiszternek, mert oly törvénykezési eljárás és ténykedés fennforgása esetében dühösködött, — amelyben a kir. ítélő-tábla az egész eljárást, mint alapjában törvénytelen és igazságtalant, megsemmisítette; de mi több, a m. kir. Kuria megerősítve a tábla határozatát, oly vastag visszaélést konstatait, mely szerint a fegyelmi eljárást is elrendelte az illető bíró ellen.

Mondhatja-e ugyan bárki is ily eset után, hogy igazságügyérünk a törvényt érti, avagy

tiszteli és nem saját személyének arrogálja-e a magyar igazságügyet; vagy ha nem így áll a dolog, szándékosan provokáló cselekményeinél fogva a magyar igazságügy képviselőjére volna hivatva?

Sohasem volt célunk kákán csomót keresni. Nincs nagyobb örömrünk, mint felhasználni az alkalmat, ha valami üdvösről irhatunk és a borzalmas viszonyok daczára, melyek igazságügyi helyzetünket dominálják, az lesz életünk legszebb napja, midőn elmondhatjuk: tanulhat tőlünk a világ.

Nem vagyunk annyira rossz hazafiak, hogy ily időket ne reméljünk; miután azonban Szilágyi alatt egyáltalában nem remélhetjük azokat az aranynapokat, melyek után édes áhitattal ábrándozik mindenki, aki jogot és igazságot keres: kötelességünk rámutatni nemcsak a nemzet életerején tátongó fekélyes sebekre, de az apró bajokra is.

Az egyiptomi hét csapás ama legnagyobbikán, hogy az igazságügyet Szilágyi vezeti, csak az idő segíthet. Ha ezt a talmi-nagyságot lejárta az idő uralma, biztosak vagyunk, hogy ha soha, de akkor tabula rasa lesz a magyar igazságügy mezeje, melybe a legutóbbi időben anynyi gyom került és egy hatalmas, hivatott erő kiveri a Themis templomának tornáczában dolyfösködő főkufárt, hogy jobb helyzetet teremtsen a magyar igazságügynek.

Nyuljunk bármerre, kapunk hibát bokrostul. Most csak egyetmást hozunk fel, ami szintén elkeseríti a peres feleket.

Irodalom.

* **A „Magyar nyelvőr” IX-ik füzeté** megjelent a következő tartalommal: Hangsúly és szórend, Kicska a Emiltől. Rokontelmű szók. B é l t e l e k i Kálmántól. Az egyetem magyarsága. Irta: Szarvas Gábor. Latin elemek a magyar nyelvben. K ö r ö s i Sándortól. A palóc nyelvjárás. Irta: Bartha a József. Bartzalfalvi új szavai. Z o l n a i Gyulától. Zsolozsma. Steuer János. „Csak úgy” és „csak úgy” K a r d o s Alberttől. N ő, né. Irta L e h r Vilmos. Szállásmódok. D o m o k o s Istvántól. Tájszók. V o z á r i Gyulától.

* **Sugarak** czímmel jelent meg L o v a s (Röszler) Gyula költemény és elbeszélés kötete csinos kiállításban Kecskeméten. A vegyes tartalmu könyv ára 1 frt 20 kr.

Különlélek.

* **A királyi pár Gödöllőn.** A király és királyné tegnap, szerdán érkeztek Gödöllőre. A király már tegnapelőtt este 9 órakor utazott el Bécsből Gödöllőre, a hová tegnap reggel hat órakor érkezett meg. Ugyancsak tegnap reggel érkezett a királyné is oda.

* **József Ágost főherceg vadászaton.** Máramaros-Szigetről táviratozza levelezőnk mai kellel: József Ágost főherceg Máramaros megye vadregényes vadászterületén, fáradságot nem kímélve, a lefolyt héten szarvasokra vadászott. A főherceg egy ikétszázkilencvennyolcz kilós tizenhatos agancsárt terített le és egy huszonnégyest halálosan megsebesített.

* **Merénylet a czár ellen.** Megirtuk a napokban, hogy a czár és egész családja jelen volt az ivangoródi hadgyakorlatokon. A Novoje Vremja most azt írja, hogy e hó 12-ikén a hadgyakorlatok alatt nagy szerencsétlenség történt, a melynek a czár kíséretéből három ember áldozatul esett. A Vannovszkiji erőd ellen intézett támadás alatt egy ágyu véletlenségből rossz időben tüzelt s ez által sulyosan megsebesült a czári kíséretből három szolga. A czár erről az esetről akkor értesült, mikor épen a vonatra akart szállni, hogy Ivangoródot elhagyja. A czárnéval és a nagyhercegekkel rögtön visszatért a szerencsétlenség színterére, a hol a czár orvosai épen azzal voltak elfoglalva, hogy a sebesülteket az első segélyt nyújtják. A czár parancsára a sebesülteket a czári vonatra vitték s a legközelebbi kórházba szállították. Így írja le ezt az esetet a félhivatalos Novoje Vremja. Ebből a közleményből már első tekintetre is kéri az a tendencia, hogy egy, a czár és családja ellen intézett merényletet eltusoljanak. Először is nagyon feltűnő, hogy a czár és családja már ugyanaz

nap hagyta oda Novgorodot, mikor odaérkezett, holott öt napra volt ottani tartózkodása megálapítva. Még feltűnőbb az, hogy a „véletlenségből” elsült ágyu három embert megsebesített; ez csakis úgy történhetett, hogy a véletlenségből elsült ágyu, véletlenségből golyóval volt megtöltve, noha a hadgyakorlatokon egyáltalán nem szokás golyókkal lövöldözni. Legfeltűnőbb pedig az, hogy mikor a czár az ivangoródi vasuti állomástól a szerencsétlenség színhelyére visszatért, ott találta saját orvosait, a kik a megsebesülteknek az első segélyt nyújtották. Valamennyi jel arra mutat, hogy az a véletlenül esett ágyulövés a czárnak és családjának volt szánva. Annál inkább, mert elképzelhetetlen, hogy a czár a novgoródi vasuti állomáson legyen, cselédsége pedig a vannovszkiji erődnél ácsorogjon. Ez az eset azt bizonyítja, hogy a czár élete már serege közepette sem biztos.

* **Munkácsy Mihály Párisban.** Nagy hazánki fiáról a „Föv. Lapok” párisi levelezője a következőket írja: Munkácsy Mihály tegnapelőtt visszatért Párisba. Hat hetet töltött luxemburgi birtokán Korpachban, tiz napig Ostendében keresett üdülést, a mire nagyon is rászorult, mert nyaralása idején is többet dolgozott, mint mások egy egész éven át. — Két táj- és egy nagyobb genre-képet festett Korpachban, azonkívül még újabb vázlatot is készített Árpád honfoglalása című képéhez. Az új vázlaton főképp a tájképi részletek vannak szerencsésen megoldva. A kép térrel sokkal teljebb és arányosabb lett. — Megnagyobbította a jobboldali sátrat, az Árpád mögötti dombot pedig közelebb hozta, mi által a rajta levő alakok jobban kiválnak. A baloldalon pedig most terebélyes fa emelkedik, a mi a kép e részét előnyösen egészíti ki. Korpachi birtokán Munkácsynak ez idén is számos vendége volt, köztük régi barátja Korbay, mint minden évben, ezuttal is neje Ravasz Ilona kíséretében. Ezeket felváltotta Asbóth János képviselő, ki Korpachon át Ostendebe utazott.

* **Megütlegelt huszárszázados.** Ez alatt a cím alatt tegnapi lapunkban megirtuk, hogy vasárnap a bécsi versenyterén Van Son, a bécsi németalföldi főkonzul fia, esernyőjével megütlegelte Tränkel huszárszázadosot. Mint Bécsből táviratozzák, a bécsi jockey-klub kizárta Van Sont valamennyi felügyelete alatt levő versenytéréről. A budapesti jockey-klub is hasonló határozatot hozott, a melynek alapján Van Son a magyar lovaregylet versenytereiről kizáratik.

* **Életunt hadnagy.** Eperjesen Horváth János honvéddahadnagy, tegnap délelőtt föbe lötte magát; még nem halt meg, de sérülése olyan sulyos, hogy életben maradásához kevés reményt fűznek. A fiatal hadnagyot az keserítette halálra, hogy a ténylegességi vizsgája nem sikerült.

* **A gazdag utcasopró.** Bécsben egy Schindler nevű utcasopró, egy följelentés következtében házkutatást tartottak, mely alkalommal a következő tárgyakat találták nála: 40 ezüst órat, 50 arany és ezüst lánczot, arany és ezüst breoc-heket és gyűrűket, 80 részben új, részben régi pénztárczát, 100 drb kést, 200 uj, meg uraságoktól levetett férfi öltözetet. Mikor megkérdezték tőle, hogy honnan kerültek hozzá ezek a tárgyak, azt felelte, hogy „vette” azokat. Miután utcasopróknak rendszeren nem szokott ily dur raktárak lenni, a rendőrség Schindler urat le tartóztatta. A gazdag utcasopró a hajléktalanok menhelye előtt szokta végezni közhasznu működését és valószínű, hogy néhány szállítója ott lakik. Három ember különben már le is tartóztattak.

Nefelejtés és örököld.

Nem haragszom reá! Igen jó szíve volt szegénynek, aminő igen kevés van a világon. Mily vidám volt az az Augusztá gyerek! Gyermekétség és öregség, mily sok van még e kettő között! Hánynak kell elpihennie, mielőtt célját érné!

Atyja gyógyszerész volt egy községben, anyja derék háziasszony, Augusztá volt a szemük fénye. A derék apa vigyorgott és nevetett, ha a herceg, kinek birtokai a környéken voltak, megcsipkedte a kis angyal arczát s így szólt: „Reimann ur, az önök kedvencét elviszem magammal!”

— Még a kastélyáért sem, fenség, sem vagyonáért, de az egész világért sem adnók

oda, — felelte a boldog apa. Örömmel tekintett le a gyöngye, — rózsás lényre, bámulta mint egy csodát s összecsókolta kezeit és lábait.

Atyám haza ugyanabban a községben volt, közvetlenül a templom mellett. Soha sem fogom ez otthont elfelejteni. A kis ablakok a zöld redőnyökkel, az alacsony kapu, mellette a harangállvány, a czéger, amelyen az állt felírva, hogy atyám lovakat patkol és gyógyít s a felett egy elrozsdásodott balta, melyen egy hatalmas patkó mögött s a megett a megrongált szt. Flórián kép, patronusa a kovácsoknak, aztán a ház előtti kert barna kerítése, a patkoló fészter, a szürke tető a kakassal, a kocsik, a kerekék, a széttört talyigák és ekék, melyek kijavításra vártak s ezek mögött a szikrát hányó vasmelegítőnél az én jó atyám, kinek jobbjá időről-időre lecsapott az üllőre, oldalán két izmos, szennyes legénynyel; a megrondelők, az öreg, részeges „Jokl”, ki nagy atyám idejében községi szolga volt s aki pálinka és pipaszó mellett el-elszunyókált egy órát az üllő mellett — mindez s hozzá a szeretett anya, fején a fehér hálókötővel, mely alul kikandikált szép, szőke haja a legszebb kép volt a gazdag tájékon. A gyermekkor paradicsoma friss színekkel van felrajzolva emlékezetemben.

És abban a vagyonban én voltam a trónörökös, én egyedül. Játzóhelyem ott volt a fészter mögött. Tarka zászlók kandikáltak ki az utczára a falak felett s bádogedényekkel könnyen odacsalogattam játszótársaimat. S ezek szívesen jöttek, még most is emlékszem a kipirult arczocskákra, s midőn Augusztá felcseperedett, ő is velünk játszott. Őt nagyon jól tudtuk fölhasználni. Ő volt a mi „báránynk” — a „Gusztá” — a legkissebb, a legszebb? Es az ő kedvence? —

Eh, mit, a gyermekek szélkakasok! A „Jokl” úgy gondolta, hogy a kettőből csinos pár lehetne. De a „Jokl” egyszerre csak meghalt, úgy hiányzott atyám műhelyéből!

S aztán erre valami más is következett. A tavasz elég korán elküldte az ő hírnökeit a tájra, kint a kertben zöld lándzsácskák kezdtek kibujni a „Gusztá” kedvtelvé huzgálta ki őket a földből, hogy lássa, hogyan támad az a valami. Ezt rossz néven vettem tőle.

Játzóhelyünk üres volt, az iskolapadon levő helyemet a szomszédom foglalta el. Nagybátyám engem Bécsbe vitt.

Évek multak el, a szünidőben haza hoztam az iskolai bizonyítványaimat. Apám meg volt elégedve, anyám szintén. Augusztá csinos, takaros leánynya nőtt. Még mindig eljárt házukhoz, barátságos, udvarias és kissé kaczer volt. Anyámnak nem tetszett a Gusztá.

— Ez az izé egy kicsit rátartó, így szólt egyszer hozzám, büszke és olyan divatos! A vonat nem hozná neki elég gyorsan a városi híreket.

Sokat suttogtak a faluban a gyógyszerészről. Azt mondták, hogy ternót csinált, bemegegy a városba s Gusztáit gazdagon kiházasítja. Ez nagyon érdekelt engem. Szerettem a leányt s éppen az tetszett nekem rajta, a mit anyám kárhoztott. Egyszer aztán bátorságot öntöttem az én diák szivembe, kicsiptem magam s átlátogattam a családhöz.

— Ej, ej Pali, mily jól nézel ki! — kiáltott fel Augusztá, midőn meglátott. Az égbékszinű sapka, az aranyval átszótt szalag! Megpróbálhatom?

— Természetesen Gusztá, feleltem, — be-lőlled csinos ficzkó valnék!

Sokat csevegtünk. Anyja ugyan nem igen volt kíváncsi arra, a mit mi beszéltünk; mindazonáltal figyelt s elejét vette a nagyon is nagy bizalmaskodásnak. Bucsuzásnál megszorítottam Augusztá kezét s mélyen benéztem okos szeméibe. Talányszerű lelkének tükröi voltak e szemek. Elkomorodtam.

— Augusztá, válásunk emlékeül add nekem a csokrot.

Szívesen ideadta.

— Bár ezek nefelejtsek, az utolsók kertünk-ből, mondá halkán, bánatosan.

— De hát Augusztá jó a tavasz, újra hoz nefelejtset.

— Igen, felelte, ujat, nagyobbat . . .

— Számomra Augusztá? akkor tulboldog vagyok!

A felelettel örökre adós maradt! . . . A csokrot naplómba tettem és sok mindenfélé-

irtam belé, a mi jól esik és kedves az ifju szívének.

Borus, szomorú őszi nap volt. A csunya szél szétszaggatta az égen a szürke feilegeket, a fők elhullatták leveleiket s a zörgő avar befödte az erdei utat. Egy külvárosi templom tornyában szomoruan kongtak a harangok, hangjai egy drága lény temetésére hívogattak. Hosszu menetben vonult a gyászoló közönség az utcán végig a temető kapuja felé. Szomoruan ballagtam utánnuk s kezeimet a szivemre nyomtam. Megrendítő volt hallanom, midőn reá dob-ták a földet.

Aludj édesen, Augusztá — örökre: Oia mentem a sirhanthoz s az örökzöld koszoruból letéptem egy levélkét. Hazavittem s odatettem a nefelejtés mellé.

Reimann csakugyan Bécsbe költözött, nem tudtam hová. Augusztá anyja Pált nagyon szegénynek találta az ő leánya számára; odaadták nőül egy gazdag kereskedőnek. A csinos test, piros arczok és fehér fogaknak mindig voltak barátai. És vajjon boldog volt-e? Hiszem, mert a boldogság nagyon rövid ideig tartott. Az első anyai öröm a szegény Augusztá fiatal életébe került.

—d.—

Az iskolából.

Androkusz és oroszlanja történetét egy kisdíák így beszéli el: Androkusz gondolatokba merülve állt az arénában. Egyszerre reabocsátottak egy nagy oroszlant; ez azonban megállt előtte és nem bántotta. Mint-hogy a császárral még sohasem történt meg ilyesmi, leszállt a trónusáról és megkérdezte az oroszlant, miért nem akarja felfalni Androkuszt.

Iskolai dolgozatok. Kirándulás a hegyekre. „A kis tó nagyon szép volt. Csinos hajadonok ültek a hatalmas tehének alatt és fejték őket. — A vízben fordítva látszott a dolog.”

A hajó jelentősége. „Ha mindezt szemléljük és tekintetbe vesszük, méltán mondhatjuk, hogy a hajó a tenger tevéje.”

A merika fölfedezése. „Kolumbusz szünetlen a hátsórészen állt és szárazföldet keresett.”

„Ha két barát közül egyik gazdag, a másik szegény vagy megfordítva.”

„Ceres meglantotta az embereket a leg-szükségesebb elvágására.”

„Ha a hazafiasan dobogó szív büszke tekintettel lapoz a világtörténelemben.”

Fordítás. Dos est magna parentum virtus. (Horácius). A nagy hozomány a szülők erénye.

Történet. „Aemulius kiszorította Numitor fivérét és ennek nejét arra kényszerítette, hogy Vesta-szüzzé legyen.”

Rhea Sylviáról és Romulusz meg Rémuszról beszéltek az iskolában.

— Miben nyilvánult a Vesta-szüzek tekintélye? — kérdi a tanár.

A diák felel:

— Nem kellett férjhez menniök és mégis kaptak ikreket.

Tanár: Hány szövetséges háboru volt?

Tanuló: Négy.

Tanár: Melyek azok?

Tanuló: Az első, a második, a harmadik és a negyedik.

Tanár ok bölcsessége. A gyakorlott fül csak ránéz a költeményre és rögtön megérzi a mértékét.

Rágalom olyan hazugság, melynek tartalma valótlan.

Az orrszarvúnak szarva van az orrán, mely-lyel veszedelmesen harap.

A hittérítők, a mint megérkeznek Afrikában, mindenekelőtt gyermekekre igyekeznek szert tenni; természetesen benszülőttektől.

N A P I H I R E K .

Határidő naptár.

Nagy sétatáncverseny vasárnap és szombat-son d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10 től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, aug. 1-ig zárva.

A kir. ítélő tábla hivatalos órái d. e. 6—12-ig, é. a. 3—5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatal órái az irattár nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óráig; vasárnap és ünnepnap d. e. 10—11 óráig közt.

Szept. 23. Hajdumegye törvényhatósági bizottságának őszi közgyűlése a megyeház tanácstermében.

— Külföldi vendég Debreczenben. Tegnap röviden jeleztük, hogy Dr. Vikár Béla tanár, az „Elet” című folyóirat szerkesztője, az általa kezdeményezett leánygimnázium érdekében városunkban felolvasást fog tartani. A derék fiatal tudóssal, ki az északi, germán-eredetű nyelvek tanulmányozásában irodalmunkban az újabb időkben annyira kitűnt, el fog jönni A u v i n e n Sándor, heltingsforti ev. lelkész is, ki a finn kormány megbízásából, az ország egyházi és vallási viszonyainak tanulmányozása végett jelenleg nejevel együtt Budapesten időzik. Valószínű, hogy a tudós finn pap már holnap megérkezik és tölünk Egerbe fog utazni Dr. Vikár Bélával együtt.

— Az izraeliták új éve. Ma van az izraeliták új esztendeje, Rosch hasana az év feje. A nagy ünnepen valamennyi debreczeni izraelita templomban istenifiszteleket tartanak. Tegnap este vette kezdetét az ünnep és két napig tart. A főtéren üzleteink két harmada van bezárva, ez legjobban elárulja, hogy zsidó polgártársaink ünnepet ülnek. A zsidók mától kezdve 5653-at irnak. — A hosszú nap (jomkipur) is küszöbön van már, amennyiben ezt október hó elsején ülik meg.

— Kinevezések. Puky Gyula, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke K o l a László, debreczeni lakos, végzett joghallgató és dr. B e r g e r Andor debreczeni ügyvédjelöltet a vezetése alatt levő kir. ítélőtábla kerületébe segélydíjas joggyakornokokká nevezte ki. — Az igazságügy-miniszter S z a b ó István debreczeni m. kir. pénzügyi fogalmazót a hajdusoboszlói kir. járás bírósághoz aljegyzővé nevezte ki.

— A városi közgyűlés tárgyait előkészítő tanácsulések hétfőn veszik kezdetüket. Ezek a tanácsuléseken rendszerint maga a főispán, gróf Dégenfeld József főispán elnököl. Az üléseken a közgyűlés egyes tárgyait készítik elő s látják el a tanács javaslatával.

— A költségvetés a tanács előtt. A város jog és pénzügyi bizottsága még K o m l ó s s y inoiványára hozta a tanács előtt javaslatba, hogy a költségvetésnek az utczák világítására vonatkozó részét a szükséges kiadási többletnek megfelelően egészíttesse ki, hogy a világítás ne a kalendáriumhoz legyen alkalmazva. Megesik például, hogy a holdvilágos estén nem gyujtanak légszeszt s hirtelen befellegesedik. Akkor aztán a város marad egyiptomi sötétségben. A városi tanács a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát megszívlelte s ez egyetlen tétel ellen emelt szót. Az egész költségvetés különben a tegnapi tanács ülés előtt, melyen a főispán elnököt, egész simán folyt le. A tanács e hó 29-én a közgyűlé előtt javasolni fogja annak elfogadását.

— Nyugdíjazás. N i k h á z i Gusztáv, az I. ker. kapitányság polgári biztosa, ki már 25 éve működik lankadatlan szorgalommal, ilyen (minőségétől saját kérelmére, a jövő hótól kezdve nyugalomba vonul. Helyét P á v a i S. biztos foglalja el az I-ső kerülettől.

— A dohánytermelők figyelmébe. A dohánytermelők értesítetnek arról, hogy a dohány zsinórok száma és sulya 1892-ik évi október hó 13-án a Pallag pusztán, október 10, 11, 12 és 13-án az újföld pusztán, október hó 17, 18 és 19-én Szepes, Ebes és Ondód pusztán, október 24 és 25-én a Hegyes és Elep pusztán fognak hivatalosan felvétetni a debreczeni pénzügyőri szakasz által. Utasítatnak a dohánytermelők, hogy fent irt napokon a dohányok felvételénél jelen legyenek s érdekeiket képviseljék, esetleg alkalmas helyettes által képviseltessék.

— A reczenben. járnak a csanak kerül a ren csavargó legalább jolesz a mind

— Fel ságnál az a tatás nem asszony méban pedig nyugalom t e r e k n e mindjárt öktán legyen dég nagyobb szolid embe

— Sz hogy egy h a „M á r a száma meg geten a szí ten szinte zetét, a r ellenkezőjé

„(Ö) akarja vége nalkozva műsor kívá kritikussabb valamint előadások sultat, mely meztettük a teljes h igyekzetér mely az eg Szigettel v ha koronké időre, tudj lóságát.

Az el léli szezon regisztrálju n á r n é

„Tag eredeti — miniscenz bün, hisz dicsekedhe csak mulat fogyatékos tebeli Do kodik kala „k i s m o gyon szó Nem várur rendkívüli nárné” ka sága, mely sa, már i mely valcz sa kever, még kíván Hegyi Ara jelenésével a szinpadr l u n k P h a t o t t. i g y e k e r e t t e

A kis mol hangjával, molnár sz vel küzdöt ellen s ez tánczot a kifogástala számmal j

Igy i dukáltuk, bemutassu sokára me Etel lesz a amennyit

— A debreczeni sárnapról a közönség szentel idő ben, hol r senyek, az

— **A csavargók világa** kezd letűnni Debreczenben. A rendőrség teljes szigorral kezd eljárni, úgy hogy az utcák teljesen megszabaduljanak a csavargó népségtől. Nagy faradtságába kerül a rendőrségnek, míg a szélteben-hosszában csavargó embereket mind elfogatja. Ezekre legalább jobb nap virrad fel ott a hüvösön. Meg lesz a mindennapi biztos kenyerek.

— **Fehér zászló.** Minden rendőrkapitányságnál az a hír, hogy nincsen ujság. Letartóztatás nem történt, verekedés nem fordult elő, asszony még nem szökött meg az urától, általában pedig nyugodt csendes idő volt. Jó az ilyen nyugalom a biztos uraknak, de nem a riportereknek, akik ilyenkor nem bánnák, ha mindjárt őket ugrasztanák is meg, csak hogy aztán legyen mit írni. De úgy látszik, hogy mindig nagyobb a pechje egy reporternek, mint más szolid embernek.

— **Színészeink M. Szigeten.** Ugy látszik, hogy egy hét alatt, míg t. i. egyik száma után a „Már a marosi Lapok“-nak, a másik száma megjelenik, alaposan megváltoznak Szigeten a színügyi viszonyok. Mert míg mult héten szinte dühösen üttötte a színházat, a művezetőt, a repertoárt, az előadásokat, e héten ellenkezőjét írja a következőkben:

„(Ó) A debreczeni színtársulat igazán úgy akarja vezetni a sáson, hogy a közönség sajnálkozva lassá a derék társulat távozását. A műsor kiváló érdekessége ellen e héten a legkritikusabb követelőnek sem lehetett kifogása valamint a pontos, művészi színvonalon álló előadások ellen sem. A jeles tagokból álló társulat, melynek egyes hiányaira jóakarólag figyelmeltünk az igazgatóságot, csupán azért, hogy a teljes harmóniát visszaállítsa, egészben véve igyekezetének és buzgóságának oly tanujelét adja mely az egész közönségre kívánatosá teszi a Szigettel való szövetségét. Városunk közönsége, ha koronként pártolása csökkenni látszik is rövid időre, tudja méltányolni a jeles társulat jóvávalóságát.

Az előadásról is kedvezően ír és csak a téli szezon előrevetett árnyéka képpen regisztráljuk a f. hó 13-án előadott „Kis molnárné“ operetről szóló referátát.

„Tagadhatatlanul van a zenerészekben sok eredeti — írja laptársunk, — de van elég reminiscencia is, ami azonban nem volna halálos bűn, hisz Konti a népszerű operetteiről sem dicsekedhetik valami érintetlen eredetiséggel, csak mulattató volna mindvégig. De nem az; a fogyatékos libretto, melyben egy igazán operetebeli Don Juan, egy erdélyi fejedelem, ólálkodik kalandok után s akarja lépni csálni a „Kis molnárné“ és felsül: nem nagyon szórakoztatja a közönséget. — Nem várunk az operette szövegek írójától valami rendkívüli leleményességet, hanem a „Kis molnárné“ kalandhajhászó fejedelmének ügyefogyottsága, mely titkait egyenesen ellenfelei kezébe játssa, már mégis bosszant. A Stojanovics zenéje, mely valcer és csárdás motívumokat összeviszsa kever, — nem tartja ébren érdeklődésünket, még kíváncsiságunkat sem. — A népszínháznál Hegyi Aranka a fejedelem szerepében úgy megjelenésével, mint énekével és tánczával életet visz a színpadra s ezzel együttesen hat, mi nálunk Pártos Etel egyikkel sem hatott. Nem tagadjuk el a legjobb igyekezetet, — de ehhez az operetthez — ez nem elég. — A kis molnárné szerepében Margó Célia csengő hangjával, érzelmes játékával, meg Rónaszéki a molnár szerepében mókáival, jóízű kedélyességével küzdöttek a közönség figyelmének lankadása ellen s ez nagy részben sikerült is. A palotás tánczot a női személyzet tagjai és Pártos Etel kifogástalanul léptették végig. Közönség közép számmal jelent meg az előadáson.“

Igy ír laptársunk. És ezt csak azért reprodukáltuk, hogy azokat a szomorú viszonyokat bemutassuk, melyek között téli szezonunk nem sokára megnyílik. Még megérjük, hogy Pártos Etel lesz a primadonnánk és akkor élvezhetünk, amennyit csak tetszik.

— **A katona zenekar hangversenyei.** A debreczeni katona zenekar téli hangversenyei vasárnapról-vasárnapra nagy érdeklődést keltenek a közönség ama részében, mely szíves örömmel szentel időt a zenekedvelésnek. A Margit-fürdőben, hol rendszerint tartatni szoktak e hangversenyek, az idén is sorra készülnek, még pedig

már a jövő hónapban. Alkalmunk lesz akkor számos válogatott darab precíz előadásában gyönyörködni. A zenekar az idén sokkal több magyar darabot is felvesz műsorába.

— **Hangverseny.** Derék földink, a hirneves Boka-család egyik sarja, ki hegedűjével már egész Európát végigjárta és igazi, nyugtalan bohème-vérével nem tud megayugodni egy helyütt sem: Boka József, az egyetlen „koncertlista“ cigány ismét haza jött szülővárosába, ismét haza hozta a szíve pár napra. Tegnap este a „Bika“ éttermében játszott dus repertoárjából, ma pedig a „Debreczen“-hez címzett vendéglő vendégei fogják a művész játékát élvezni.

— **„Sebek“** cím alatt egy kötet elbeszélést adott ki Vértési Gyula, tehetséges fiatal írónk, az „Ellenőr“ szerkesztője.

„Sebekről“ szól a könyv. — így mondja felhívásában, — melyeket az életharcokban kapnak és adnak az emberek, láthatatlan sebekről, melyek nem vérzenek de mégis legjobban fájnak. — Nem érthetetlenül filozofáló alakokat s tü-neményszerűen regényes és egyszersmind hihetetlenül szőtt meséket talál e kötetben az olvasó, — hanem igazi embereket, emberi hibákkal emberi erényekkel, akik nem csattanós pointeok, de szívük, szenvedélyük hamisíthatlan sugalata szerint cselekszenek. Szóval emberi küzdelmeknek hű és igaz leírását óhajtottam nyújtani. A kötet már legközelebb meg fog jelenni. Ára füzve 1 frt 50, diszkótésben 2 frt 50 kr. — A megrendelési iver a pénzzel együtt a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztőségébe küldendő, honnan a könyvek azonnal szét fognak küldetni. — Addig is, míg bővebben méltatjuk a tehetséges fiatal író legújabb kötetét, ajánljuk olvasóink b. figyelmébe.

— **Lopás.** Fröhner Gizella ismert excentrikus hölgy, kinek viselkedését régen figyelemmel kíséri a rendőrség. A szerencsétlen lény ugyanis kleptomániában szenved, s e miatt már szokszor került bajba, de mind annyiszor tisztázta magát. Azonban az utóbbi napokban betért Sánta nevezetű vendéglős helyiségébe s annak 80 frt értékű melltűjét magához vévén, eltűnt vele. A vendéglős jelentést tett a rendőrségnél s a leányt a vasutnál elfogták, ki mindent be is vallott töredelmesen. Az ügyet a rendőrség a kir. ügyészséghez tette át.

— **Kémény tűz** ütött ki tegnap a csapó utcán a kovács-kaszárnya melletti házban. A házbeliék hamar észre vették s gyors intézkedés által meggátolták a tűz tova terjedését.

— **A kereskedelmi akadémia internátusának** növendékeiről megírtuk, hogy Kossuth születésnapját ok is megünnepezték. Kiegészítésül ennek felemlítjük még azt is, hogy ezen az ünnepélyen az ifjúsági dalárda elénekelte: „Isten adj hazánk felett“ című dalt, a mely után Madelspach Ferencz II. é. Petőfi „Rab“ című költeményét szavalta el. Az ünnepély szépen sikerült.

— **Milyen lesz a tél.** A föld minden részén felállított meteorológiai állomásokon már foglalkoznak a közeledő tél valószínű minőségének megállapításával s asztromonikus és meteorológikus megfigyelések alapján zordon és hosszú télre számíthatunk. A hó és jégvidékek általában rendkívül érzékeny és vagy jó előre délre vonul, vagy pedig idejekorán meleg ruhát kap a gondviselésétől.

— **Tíz év múlva találkozunk.** A debreczeni kereskedelmi akadémian júliusban végzett, illetve érettséget tett hallgatók elhatározták, hogy tíz év múlva újra találkoznai fognak. Hogy pedig a távolban, szétszórva az ország különféle részein is tudomással birjanak hol létükről, a debreczeniek körében megalakították a napokban az intéző bizottságot. Ez a bizottság folyton tudomást szerez arról, hogy egyik-másik társuk hol s merre van, hogyha majd eljön a tizedik év határnapja, együvé lehessen hívni mindnyájukat. Addig pedig évenként egy bizonyos illetéket fizetnek, mely takarékpénztárban kamatoztatik. Tíz év után, ha bármelyik is nyomorba jutna, akkor az övé lesz összegyűjtött 400 frtjok. Ha pedig arra egyik sem szorul — jótékony célra adják ezt a szép összeget.

— **Kossuth-levél a Mollináryaknál.** A Budapesti Hirlap regisztrálja az alábbi érdekes, de valószínűtlen hírt. Irták a lapok, hogy a főváros lakossága által Kossuthoz intézett üdvözlő feliratot a Mollináry ezredből is sokan aláírták s

az ezredes szigorú vizsgálatot indított, hogy az illető iveret ki „csempészte“ be a kaszárnyába. Azt is irták, hogy a vizsgálatnak nem lett semmi eredménye. A mi természetes is. — Ugyane történetnek egy egészen más verzióját hallottuk. A Mollináry ezrednek egyik közlegénye vagy altisztje, — nem tudjuk biztosan, — a maga szakállára csinált egy külön üdvözlő feliratot Kossuthhoz, s mikor készen volt vele, minden százból aláíratta egy emberrel és elküldte Turinba. Még jóval a 90-ik születésnap előtt. Eddig egészen hihető és valószínű dolog; de most következik az, a mi nem valószínű: A Mollináry-ezred ezredese a napokban Turinból egy levelet kap, melyben Kossuth megköszönte neki a legénység üdvözlését. Képzeltető az ezred elcsodálkozása. Hamarjában azt se tudta mit csináljon a levéllel. — Eltette s azonnal megindította a vizsgálatot. — Corpus delicti híján persze a vizsgálatnak nem lett eredménye, bár igazán kíváncsiak vagyunk, hogy micsoda büntetést tudnának szabni egy szegény bakára, a ki tan azt tem tudta, hogy mit ír alá. Mi lehetetlennek tartjuk azt, hogy Kossuth (a ki — a tályaiakat kivéve — még senkinek, se testületnek, se egyeseknek nem köszönte meg a gratulációt) éppen a katonákoak irjon külön és legelőbb. Kossuth mindenben igen jól van tájékozva s ezt a levelet legkevésbé siet megírni. Az a valószínű, hogy néhány baka aláírta a fővárosi lakosság feliratát, ezt a lapok leleplezték, erre az ezredes vizsgálatot indított s ebből keletkezett az egész kaszárnyai legenda a Kossuth leveléről, melynek kétségtelenül meg van a maga népies zamatja. A legenda különben az összes kaszárnyákban közzsájon forog s minden baka meg van győződve, hogy a Mollináryak ezredese a fiókjában őrzí Kossuth levelét.

— **Nyilvános nyugtázás.** A debreczeni munkás dalegylet f. hó 11-én tartott zászlóváltási ünnepélyén az egylet költségeire adományok és felülfizetésekkel összesen 832 frt 90 kr folyt be, mely szíves adományokért az egylet nevében ez uton halás köszönetet mond az Elnökség. (Az adakozók és felülfizetők névsorát térszűke miatt nem közölhetjük. A szerk.)

— **A kereskedelmi akadémia** fiatalsága ma választotta meg az ének-kör tisztviselőit. A kör alelnökévé egyhangulag Suchán Elemér, főpénztárnokká Papp Béla, jegyzővé pedig Bodnár Géza választottak.

— **Kolera láрма.** Mihelyt valakinek megfájul a gyomra s kénytelen elszenvadni az ezzel járó kellemetlen egyéb következményeket is, menten kész a riadó: kolera s! Tegnap is így történt egy idevaló egyénnel, aki mellesleg mondva onnan kapta betegségét, hogy nagyon is jóllakott szilvával. Csak az orvosok kijelentésére nyugodott meg a beteg teljesen s akkor hitte el teljesen, hogy a szilva dolgozik benne és nem a bacillus.

— **Nincs favágó.** Mindenki azon sopánkodik, hogy kevés a favágó. Dehogy kevés, csak az a baj, hogy drága pénzen lehet hozzájuk jutni. Az a baj, hogy a favágó nincs árszabálylallyal rendezve. Szó sincs róla, szegény emberek azok, kik e nyomoruságos pályán küzdenek, de ez még nem jog arra, hogy egy fél ól fa felvágása két forint is legyen. Mihelyt egy kicsit hidegebb lesz az idő, az árszabály nélküli dolgozó favágók még egyszer annyira is felcsigázzák az árakat. A közönség egyebet nem tehet, mint fizet — mert a télen pláne, hideg szobára volna ellenkező esetben utalva.

— **Elmaradt előadás.** Többen műkedvelő előadásra készültek, a melyet szombaton a Margit-fürdőben óhajtottak megtartani. Az előadást azonban tekintettel az előrehaladt műkedvelő szezonra, a jövő esztendőre halasztották el. Az ő közönségük bizonyára talál kárpótlást majd a színházban.

— **Nem jól értette.** Csinos hófehér, melles köténes szobaleány futott fel tegnap éjjel az éjjeli központi rendőrséghez. Elpanaszolta a biztosnak vérjékával, hogy hát úgy történt a dolog, hogy a nagyságos asszonynak a férje eltűnt vacsora után hazulról, a nagyságos asszony egy ideig csak várta engedély nélkül eltávozott urát, most pedig sirásra fogta a dolgot s elküldte őt a nagyságos urért. Mondott a nagyságos asszony a „Központ“-ról is valamit, de meg kutatása közben látta is az urat egy leánnyal a Csokonai kertben. Ugy okoskodott, hogy mikor őt ott találta a rendőrség Puskás őrmester ural egy

éjjel, hát ide hozta a központba. Ha az akkor úgy történt, mert miután a nagysága is emlegette a központot, hát kéri a központi rendőrséget, hogy adja ki a nagyságos urat. — — — A nagyságos ur a „Központi kávéház”-ban pezsgőzik.

— **A Szigligeti társaság megalakulása.** A „régóta vajudó” Szigligeti-társaság Nagyváradon íme a végleges megalakulás előtt áll. Tegnap értekezlet volt, melyen az alakuló közgyűlés részleteit készítették elő. Az egyhangulag hozott határozatok a következők: A Szigligeti-társaság, melynek jelenleg 54 tagja van, f. évi október 2-án d. e. 11 órakor tartja alakuló gyűlését. E célra az akadémia dísztermét kéri el. A közgyűlésen a szervező bizottság elnöke előterjeszti az alapszabályokat — s ezek megvitatása után a tisztikart alakítják meg. — A tisztikar és a tizenöt tagú választmány működését az alakulás után megkezdi és mihamar ünnepélyes matineét tart, valószínűleg fővárosi irodák közreműködésével. Nem hiu feltűnési vágyra visszavezethető szereplést fog produkálni a társaság. Kellő időben felolvasásokat tart és más irányú működését is értékesé öhajítja fenni. A tisztikar áll: egy elnökből, egy titkárból s helyettes titkárból, akik mellé a tegnapi értekezleten tett indítvány szerint, még egy másodtitkár választanak, továbbá pénztáros, ellenőr, ügyész s 5 tagú számvévi bizottság. A választmányban a nőtagok is benne vannak. A közgyűlés több, kiváló s irodalmi téren érdemet szerzett férfit tisztelbeli taggá választ. Az értekezleten hat ilyen férfi személyében történt megállapodás. Az alakuló közgyűlés után valószínűleg is merkedési estély lesz.

— **Vallásos babona.** Van itt Debreczenben egy jól megteremtett, vörhenyes körszakállú izraelita mesterember, aki eskőkorban szenved. Ennek a szerencsétlen embernek az egész élete egy szomorú regény. Alig két éves korában itt felejtették a szülei és azóta hiába töri magát a szegény ember, hogy nyomukra akadjon, nem sikerül neki. Összekuporgatott filléreire felkereste már a csodarabbikat is és egy azok közül meg is mondta neki, hogy szülei élnek és még rájuk fog akadni, csak bízzék. . . . És ő bizva hazatért és bizva folytonosan csak a szüleiire gondolt úgy, ahogy azt a mindentudó rabbi tanácsolta. A napokban édes álma volt. Egy angyal jelent meg előtte és azt mondta neki:

— Eredj a templomba; imádkozd étlen, szomjan 24 óráig a „somoneszrét” és mikor a templomból kilépsz, szüleidet az ajtó előtt fogod találni. Rádásul még az istentől ajándékképpen nyered, hogy elmarad a betegséged is. De ha nem iátnál senkit, eredj újra vissza, folytat ismét annyi ideig a fohászkodást, de egy szót se szólj, bármilyen történések veled, mert különben a halálé vagy.

Azután elrepült az angyal, mint az álom, mely csukva tartotta szemét és ő felébredt.

Ugy tett, mint ahogy isten parancsolta. Elment a templomba; ájtatosan fordult napkelet felé és mondta egyre a somoneszrét. Türelmesen, étlen szomjan. A templomot már be akarták zárni. Felszóltatták, hogy távozzék, de ő nem mozdult el volt merülve; nem szólhatott, ha kérdezték, mert az angyal szavai szerint: ha szól, a halálé.

Hagyta magát vonszolni végig a kövezeten és csak csendes zokogásával, hulló könnyeivel árulta el, hogy él.

Mikor lakásán kipihente a lelki rázkódtatást, elbeszélte a történeteket és átkozta azokat, akik őt meggátolták szándékában. Neheztel azokra, akik elűtötték őt attól, hogy szüleit feltalálhassa.

— **Országos vásár.** Bihar-Nagy-Bajomi község előjárósága megkereste Debreczen város tanácsát, hogy az ott tartandó legközelebbi országos vásár határnapját a debreczeni közönséggel tudassa. A városi tanács közszemlére tette ki az értesítést, mely szerint a nagy-bajomi országos vásár e hó 25-én lesz.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet időjelzése szeptember 22-én:**

(Távirati tudósítás. Erk. 3 óra 45 p.)

á = változó felhőzet, h = helyenként csapadék, ch = zivatarok.

Debreczeni heti piacz.

— Szeptember hó 20. —

B u z a forgalomba hozatott s elkelt 14352 kl. Kétszeres 5800 kl. Rozs 4904. Árpa 5560. Zab 3920. Tengeri 4076.

B u z a ára I. r. 7 frt 40 kr. II. r. 7 frt 30 kr. III. r. 7 frt 20 kr. Kétszeres 6 frt, 5 frt 95 kr, 5 frt 90 kr. Rozs 5 frt 40 kr, 5 frt 35 kr, 5 frt 30 kr. Árpa 4 frt 85 kr, 4 frt 80 kr, 4 frt 75 kr. Zab 5 frt 50 kr, 5 frt 45 kr, 5 frt 30 kr. Tengeri 5 frt 40 kr, 5 frt 35 kr, 5 frt 30 kr. Egy zsák burgonya 2 frt. Köles 5 frt 50 kr. Köleskása 11 frt 15 kr.

L ó felhajtott 420. Eladatott 136. Marha felhajtott 1160, eladatott 498. Sertés felhajtott 2750, eladatott 1995.

Sertés árak. Hat hónapostól egy évesig 12—18 frt. Egy és fél évesig 20—30 frt, Két évesig 35—45 frt. Öreg sovány 45—60 frt. Kővér kilója 40—44 frt.

100 kiló ó-szalonna 46—48 forint. Háj 52 frt.

H u s á r a k: Marhahus 46, 50, 52, 56, 58 kr. Borjuhús 56—60 kr. Sertés-hús 56—60 kr. Juhhús 34—36 kr.

T ü z i f a: 4 köbméter tölgyfa 12 frt. — Nyárfa 7 frt. Fa felvágás 2 frt 20 kr. Fa beszállítás 1 frt 20 kr.

N a p s z á m á r a k: Férfi ellátással 70 kr, ellátás nélkül 95 kr. Nő: ellátással 40 kr, ellátás nélkül 60 kr. Gyerek: ellátással 30 kr, ellátás nélkül 45 kr.

Legujabb.

A kolera.

A kereskedelmi miniszter ma Galicziával és Bukovinával szemben ugyanazon elzárást rendelt el az összes vasuti, posta- és közforgalomban, melyet annak idején Ausztria Németországgal szemben rendelt el, mikor a kolera Hamburgban fellépett. A határállomásoknál tehát holnaptól kezdve nem fognak többé bebozsátatni rongyokból, régi ruhákból, állati terményekből és hasonló tárgyakból álló küldemények, a melyeknek továbbítását különben az osztrák miniszterium is tiltotta volt már Galicziában és Bukovinában.

L e m b e r g, szept. 21. Teljesen megbízható hírek szerint Tarnowban és Rzewowban több koleraszerű betegedési eset fordult elő.

R e i c h e n b e r g, szept. 21. A szomszéd Gablonzban egy haláleset fordult elő koleratünetek közt; a holttestet Prágába szállítják bakteriológiai megvizsgálás végett. Gablonz kedvező viszonyainál fogva reménylik, hogy nem forog fenn ázsiai koleraeset.

K r a k ó, szept. 21. A szept. 9-ike óta kolerabetegnek bejelentett 25 egyén közt az orvosok 16-nál állapították meg az ázsiai koleraét; ezek közül eddig hatan meghaltak.

Kopplás elől a halálba.

Az aradi börtönben fogvalevő Fried Henrik, mint levelezőnk sürgönyzi, ma a rossz élelmézése miatt többször melibe szurta magát; állapotja igen súlyos.

A keresk. kamarák a Baross szobor érdekében.

Néhány nappal ezelőtt valamennyi lapban felhívás jelent meg a Baross szoborra való gyűjtés ügyében. Egy régibb mozgalmából, a budapesti kereskedő ifjuságnak Bráza Kálmán védnöksége alatt szervezett bizottságától indult ki a felhívás a miután első helyen az aláírók között a budapesti kamara elnöke és alelnökei szerepelnek, a felhívás külső hatása az volt, hogy az a budapesti kamarától ered. — Ez előzmény után a kamara tegnapi közgyűlése azt határozta, hogy várakozó álláspontot foglal el a győri kamara mozgalmánhoz csak abban az esetben csatlakozik, ha a társadalmi mozgalmak eredménytelenek maradnak. E határozat daczára az ország kamarái megmaradnak határozottuk mellett s meghagyva a budapesti kamarát várakozó állásában, annál buzgóbban szövetkeznek az országos gyűjtésre. A kamarák okt. 6-án tartják meg értekezletüket s ugyanakkor megállapítják a gyűjtés szervezetét.

Közgazdaság.

— **Budapesti gabona-tőzsde szept. 21.** Az üzlet ma is barátságos volt, daczára annak, hogy a külföldi piaczok lanyha irányt jelentettek. A határidőpiacz csendes volt és az árak jóval olesőbbodtak.

B u z a bőven kínáltott, a vételkedv kedvező, az árak mintegy 35,000 mm. forgalommal R o z s szilárd, 5 krral emelkedett, helyben 6.45—6.55 frt és elkelt állomásokon: Debreczen 5.90 frt, Berettyó-újfalú 5.92 $\frac{1}{2}$ frt, L s s a s z e g h 6.40 frt.

Z a b keresett, kincstári számlára, 5—10 krral emelkedett, bácskai állomásokon 5 forintton kelt.

A gabonahatáridő-üzlet rendes voló, az árak engedtek.

H i v a t a l o s jegyzések délután 2 órakor. B u z a őszre 7.48 pénz, 7.50 áru; tavaszra 7.85 pénz, 7.87 áru; tengeri 1892 jul.—aug.—pénz, — áru; aug.—szept. — pénz, — áru; 1893. máj.—juniusra 5.22 pénz, 5.25 áru. zab tavaszra — pénz, — áru; zab őszre 5.43 pénz, 5.45 áru; káposztarepce augusztus—szept.—re 1892. 11.50 pénz, 11.60 áru.

— **Sertésvásár.** Budapest-kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok árjegyzése szept. hó 21-én.

H i z o t t s e r t é s á r a k: I. Magyar első rendű: Öreg nehéz (páronkint 400 klgron felüli sulyban) — krig. Öreg közép (páronkint 300—400 klgr. sulyban) — krig. Fialat nehéz páronként 320 klgron felüli sulyban 45 $\frac{1}{2}$ —46 krig. Fialat köz. (páronkint 251—320 klgr. sulyban) 46—47 krig. — Fialat könnyű (páronkint 250 klgrig terjedő sulyban) 47—48 krig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 klgron felüli sulyban) 43.—44. krig. Közép (páronkint 220—270 klgr. sulyban) 45 $\frac{1}{2}$ —46 krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban.) 47.—48. krig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) — krig. — Közép (páronkint 220—260 kgr. sulyban) — krig. Könnyű (klgr.-kint 220 klgr terjedő sulyban) — krig. — Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klgron felüli sulyban) 44.—45. krig. Közép (páronkint 220—260. klgr. sulyban) 44 $\frac{1}{2}$ —45 $\frac{1}{2}$ krig. Könnyű (páronkint 220 klgrig terjedő sulyban) 45 $\frac{1}{2}$ —46 krig.

Megjegyzés. A fent jegyzett árak suly szerint és pedig a szokványos levonások mellett egy kilogram sulyra krajczárokból értendők. Szokványosul a hizott sertések teljes (brutto) sulyából az életre páronként 45 klgr. vonandó le. A sertések vételárából a vevő javára 4 $\frac{1}{2}$ százalék vonandó le. — A sertések osztályozásánál azok teljes (élő) sulya vétetik irányadónak.

S e r t é s l é t s z á m. 1892. év szept. hó 18-án volt készlet 138,343 drb, 1892. szept. hó 19-én felhajtott 1287 drb, 1892. szept. hó 19-én elszállított 3666 drb. — 1892. szept. hó 20-án maradt készletben 135,944 drb.

A hizott sertés üzletirányzata: változatlan.

CSARNOK.

Egy lap a mennyei jelenések könyvéből.

— Székely Ákostól. —

Aesthetikai szempontból a cigarettet illeti meg az elsőség; a szivar egészségesebb zsebbeli viszonyokra enged következtetni, hanem a pipa — bár az említett tulajdonságokkal talán csekélyebb mérvben dicsekedhetik — olyan akár a feleség.

Lehet részünk mások hájosnál-bajosabb asszonykájának kegyeiben, hanem azért mégis csak a miénk az igaz. Így van az ember a pipával is; lehet a másé előkelő tajték, mely firól-fíra szállt a valósággal multja van, mégis jobb a saját cserép pipánk, mely a saját háremünkben, magyarul mondva pipatoriumunkban is kedvencz aszkei szultána helyét tölti be s belőle legjobban esik az érző kebelnek a füstölés s át nem engednök legkedvesebb barátunknak sem, bár a többiből szintén olyan jól, szintén olyan égszínké, bodor fellegetek lehet eregetni.

Azán — bocsánat az udvariatlanságért — van a pipának egy olyan tulajdonsága, a mely-

lyel az assz kor az emb illuziónak, gulat fogja tekét, hadd felemelkedik alább neker egyik-másik az illatos b ezok tűnnek

A kar egy kis puff ki azt a me szülői alk utat s a kis megcsodálta egy babatü szüksége se

Am a szakítja fél kének, bár tisztelendő körül, míg keservnek ki mint az köt öltött tett czentri nadrágoesk

H rikatni Dóu még? Neni Hol a bibi

Es a legmagasal a zsarnoki tárja karja ki adta lel szik a sem

Mit t uszit éj (v temberi éj) hogy mint az egyetlen jében meg világra jö tagas bört

A ve a szemekre nem akaró tok gyerty leverni a p zarusus te

De h rényre . . sötétben. l esett nehá három szá

Hogy áldóját . . szalad gur árvát meg harmadik. gíg a taká ezzel nem tya is ég.

Elő ltt a pipa a gyufát. is nem ta meg van

Neki hátra szita ledől lesett, el vágtam az csillagok jelenni. A

— I meg!

E sz kedtek szá gett s ha ugyan val bám, az á lett tanus szódott le den egyes tott, hát

Han hogy ilye most olya az a men matlanság következt radt voln

1892/261

3-4. lap a hely bñ

Ilyen az asszonyok nem igen dicsekedhettek. Mikor az ember megnősül, vége minden ábrándnak illúzióknak, míg pipaszó mellett egész költői hangulat fogja el az embert. Itt hagyja ezt a sárteket, hadd forogjon nála nélkül keserű levében, felemelkedik egy szebb gondtalan régióba, (legálább nekem nincs róla tudomásom, hogy valaki egyik-másik hitelezőjének arcára ismert volna az illatos bodrok közt, ellenkezőleg, anyagi arczok tűnnek fel benne.)

A karosszék körül, melyben a tata trónol, egy kis pufók, kövér anyalka okvetetlenkedik, a ki azt a meggyőződést kelti az emberben, hogy szülői alkalmasint Olaszországban tettek nászutat s a kis mama míg Rómában volt, nagyon megcsodálta Mnrillo anyalkáit, a mire különben egy babatündérnek mint a kis mama, semmi szüksége sem volt és jelenleg sincs.

Am a boldogság némaságát a keserv hangja szakítja félbe. Dódika, (mert ez a neve a kicsikének, bár a mátrikulába nem ezt vezette be a tisztelendő ur) addig-addig látatlankodott a tata körül, míg pipája megegette Dódika kacsóját. A keservnek azonban hirtelen véget vet a kis mama, ki mint az igazságszolgáltatás legkedvesebb alakot öltött istennője jelen meg, a kezében felejtett centiméterrel, mellyel előbb egy iczi-piczi nadrágoskán megütögte a casus belli-t.

— He, te csuuya pipa! hogy merted megrikatni Dódikát? Ne! Ne! Ugy-e fáj? Bántod még? Nem? Azért mondom! Fáj szivecském? Hol a bibi? Anyuska megcsókolja. Te is apa!

És apa engedelmesen hajtja meg fejét a legmagasabb rendeletnek, eszébe sem jut, hogy a zsarnoki uralom alól kivonja magát, hanem kitarja karjait, hogy . . . egy szippantás. a pipa ki adta lelkét s az idyl a füsttel együtt elenyészik a semmiségben.

Mit tegyen a legényember, mikor azaugu, uzsit éj (vagy mint az idén kivételesen a szeptemberi éj) melege nem engedi, az ábrándképet, hogy mint álom képet szője tovább, hanem mint az egyetlen jó gondolat, mely a fűzfa-poéta fejében megszületett, de módot nem talál, hogy a világra jöhessen, szomorú egyedüliségben kullog tágas börtönében . . .

A verpeléti illatos füstje talán álmod hoz a szemekre. Jer, kedves pipám, segíts a mulni nem akaró időt elől. Haneu előbb hadd gyűjtsd gyertyát, különben talán épen téged találak leverni a pipatartóról, már pedig inkább a nazarénus tempiom tornya dőljön le.

De hol a gyufa? Ide tettem az éjjeli szekrényre . . . Teringtettem! most meg lelöktem a sötétben. No sebah bizonyosan az agyam elé is esett néhány szál. Ugy is van, találtam egy, kettő, három szálát.

Hogy az ördög! . . . az első eltört. No az áldóját . . . a másodiknak megleltört a feje. Ott szalad gnyonosan siteregve a szőnyegen. Hej, az árvát még az ág is huzza! Szerencsére még a harmadik. Ezt egész tiszteletteljesen huzom végig a takarón s hála a világosság teremőjének, ezzel nem történt baj. lángol már, imhol a gyertya is ég.

Elő a papucsokkal, aztán a pipatartóhoz. Itt a pipa, itt a dohány: Na most szedjük össze a gyufát. Ej, mind az ág alá szóródott; azért is nem találtam a setében . . . No végre ez is meg van . . . Ttyhú, a ki nyomorúsága van! Neki hátráltam az éjjeli szekrénynek, a dohány szita ledől, a verpeléti szétszóródott; a gyertya leesett, elaludt, feletem meg ráadásal úgy bele-vágtam az ág szélébe a sötét szobában hulló csillagok raja közt úgy bájos alakot látok megjelenni. A ki csengő hangon mondja:

— Látod, ilyesmi csak legényemberen esik meg!

E szavak után eltűnt, csak a csillagok röpkedtek szemem előtt, no meg a fülem is csegett s ha ezek mellett azt hinném, hogy csak ugyan valami mennyei jelenés színhelye volt szobám, az ág szélébe ütött fejem sajjása mellett tanuskodik, hogy nagyon is földi jelenet játszódott le itt az imént és ha János apostol minden egyes mennyei jelentéshez hasonló áron juttott, hát akkor sajnalom szegény fejét.

Hanem az már csakugyan mennyei igazság hogy ilyesmi legényemberen eshetik meg. Ha most olyan ennivaló baba feleségem volna, mint az a mennyei jelenség, akkor nem kellene az álmatlanság elűzése végett pipához folyamodnom következképpen az a sok viszontagság is elmaradt volna, mert a helyett a kis feleség piros

ajkaiu meggyőződhettem volna, hogy a házasság ugyan megöli az illúziókat, de azért, mert valóságá változtatja.

Reggel, amint felkelek első dolgom lesz megszerkeszteni egy kis-hirdetést illetén formán.

„Kedves, igénytelen hölgygel ismerkedés és esetleg házasság czéljából (hozomány nem kívánta ik) levelezést óhajtok kezdeni egy élte tavaszán levő stb. fiatal ember. Levelek „Bolgdság cím alatt a kiadó hivatalhoz intéztesenek.“

Csak arra vagyok kíváncsi, akad-e olyan kedves, a ki igénytelen?

A kis tolló huzása.

— Szept. 22-én. —

Prága :	62.	58.	52.	78.
Lemberg :	54.	21.	25.	65.

Idegenek névsora.

Bika szálloda.

Litke Ernő Pécs, — Faragó János és neje Miskolcz — Elleberger kereskedő Bécs, — Galba Károly Komárom, — Moskovits kereskedő Bpest, — Kullman utazó Bécs, — Spinner utazó Brúnna, — Vaitzman kereskedő Bécs — Ibrányi birtokos Ibrány — Baám M. Szatmár —

Angol királyi szálloda.

Klein Aladar és neje Szeut-György-Pusztá — Fürst Albert Bécs, — Fernebak N. Bécs, — Kovács Sándor Bpest, — Szabó János Török-Szent-Miklós, — Neszter N. Varad, —

MENETREND.

1892. május hó 1-től.

(Egységes vatuti (zóna) idő szerint.)

Debreczenből indul :

Vonat sz.				
1601 gy. v.	Budapest-Nagyvárad felé	reggel	8 ó. 40 p.	
1605 sz. v.	"	délután	12 ó. 50 p.	
1607 " v.	"	*) este	10 ó. 31 p.	
1641 v. v.	csak Nagyvárad	délután	3 ó. 40 p.	
1608 sz. v.	M.-Sziget	délután	3 ó. 24 p.	
1610 " v.	"	este	7 ó. 45 p.	
1606 " v.	"	éjjel	3 ó. 09 p.	
3411 v. v.	Kassa	reggel	8 ó. 45 p.	
3403 sz. v.	"	délután	3 ó. 35 p.	
3405 " v.	"	este	7 ó. 35 p.	
3114 v. v.	B.-Sz.-Mihály felé	máv.-ról reggel	5 ó. 48 p.	
"	"	vásártérről	"	6 ó. 04 p.
3112 " v.	"	máv.-ról	délután	3 ó. 19 p.
"	"	vásártérről	"	3 ó. 38 p.
3212 " v.	F-Abony	máv.-ról reggel	4 ó. 14 p.	
"	"	vásártérről	"	4 ó. 32 p.
3214 " v.	Ohat-Polgár	máv. ról	délután	5 ó. 10 p.
"	"	vásártérről	"	5 ó. 24 p.

Debreczenbe érkezik :

1606 sz. v.	Budapest-Nagyvárad felől **)	éjjel	2 ó. 44 p.	
1608 " v.	"	délután	3 ó. 09 p.	
1602 gy. v.	"	este	7 ó. 09 p.	
1642 v. v.	csak Nagyvárad	reggel	7 ó. 42 p.	
1609 sz. v.	M.-Sziget	reggel	8 ó. — p.	
1605 " v.	"	délután	12 ó. 29 p.	
1607 " v.	"	este	10 ó. 16 p.	
3406 " v.	Kassa	reggel	8 ó. 7 p.	
3404 " v.	"	délután	12 ó. 36 p.	
3412 v. v.	"	este	7 ó. 20 p.	
3111 v. v.	Bsz.-Mihály-felől	vásártérről	reggel	8 ó. 3 p.
"	"	máv.-ra	"	8 ó. 17 p.
3113 " v.	"	vásártérről	délután	5 ó. 46 p.
"	"	máv.-ra	este	6 ó. 05 p.
3211 " v.	F-Abony	vásártérről	délután	5 ó. 23 p.
"	"	máv.-ra	"	5 ó. 37 p.
3214 " v.	Polgár és Ohat	vásártérről	reggel	8 ó. 12 p.
"	"	máv.-ra	"	8 ó. 27 p.

Budapestről-Debreczenbe indul :
 506 1608 személy vonat reggel 8 óra 25 perczkor.
 504 1602 gyors " délután 2 " 10 "
 1606 személy " este 7 " — "

*) Közvetlen vonat M.-Szigetről-Budapestre.
 **) Közvetlen vonat Budapestről-M.-Szigetre.

Thieszen Hermann

Darabos utca 988. számú ház.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miként

kárpit (tapeta) raktáramat

a legujabb mintákkal dusan felszereltem s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legizlésebb és legdivatosabb mintákkal szolgálhatok.

Ugy helybeli mint vidéki tapetirozásokat külföldről hozott és a legteljesebb szakismerettel bíró munkásokkal szerény feltételek mellett eszközölhetek.

Magamat szives jóindulatukba ajánlva vagyok

tisztelettel,
THIESZEN HERMANN.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőinket értesíteni, miszerint tervbe vettük jelenlegi debreczeni üzletünk teljes átalakítását, — az eddigi határozott árainkból minden alkut teljesen kizárva jelentékeny leengedést teszünk és oly előnybe részesítjük vevőinket, hogy az áruk olcsósága még a beszerzési gyári áron is jóval alantabb áll.

Alig 3/4 éves divatüzletünk a legujabb modorban, szép, izléses, divatos és kitűnő minőségű árukkal a legjobb választékban van berendezve; ajánljuk tehát nagyra-becsült vevőink becses figyelmébe, hogy ezen kedvező alkalmat hasznukra fordítani, s bennünket szives látogatásaikkal annyival is inkább mielőbb megtisztelni ne késsenek, mivel a közelebbi időkben teljesebb választékot nyújthatunk.

Női divat neműek állománya :

- 500 drb Őszi és téli divatos női felöltők.
- 500 " Divatos színes női gyapju kelme.
- 100 " Fekete ternő és mintázott fekete szövet.
- 100 " Fekete és színes selyem ruhakelme.
- 300 " Diszítő és belés selyem.
- 100 " Selyem bársony Pelüche.
- 25 " Színes és fekete Patent bársony.
- 50 " Színes De Laine és Zefir.
- 200 " Francia Levandú és Batiszt,
- 20 " Fekete, Crem és fehér Chantilly csipke volan
- 150 " Francia és Cosmanosi színes mosó barchet
- 50 " Divatos nyomtatott színes flanel
- 50 " Színes Kasán
- 200 " Finom angol és belföldi téli kendők
- 100 " Beriini gyapju capischonok
- 100 " " " kendők.
- 500 drb Se yem, gyapju és mosó fejkendő
- 50 " Színes női ingek
- 500 " Selyem és bársony szalagok.
- 50 " Finom takaró pokrócz.
- 50 dtz Selyem és czérna keztük
- 200 drb Különféle csioke
- 100 dtz Különféle zsebkendő
- 50 vég Színes Rumburgi Canavász
- 50 " Kitűnő Chiffonok és Pamutvásznak
- 25 " Creasz vászon kitűnő minőség
- 100 drb Kötények
- 100 " Különféle Blousok és reggeli ruhák
- 100 " Kitűnő válfazók
- 1000 " Schildkrot hajtük
- 200 " Brosch tük
- 200 " Különféle női pipere cikkek,

Férfi divat áruk :

- 50 drb Nyári gyapju kelme
- 200 " Őszi és téli gyapju kelme
- 50 dtz Kitűnő minőségű fehér Chiffon ingek.
- 50 dtz Kézelt.
- 200 " Gallér.
- 100 " Férfi nyakkendő.

Az itt elősoroltakon kívül még többféle szabósághoz való béléseműek és rövidárak szintén leszállított árak mellett adtnak el.

A midőn a nevezett cikkek mint legujabb divatu és kitűnő minőségű friss árukat ajánljuk, — van szerencsénk megemlíteni, hogy a reánk jövő őszi idényre a ruhanemű szükségletek fedezésére ezen kitűnő alkalom felhasználása sok családnak jelentékeny megtakarítást eszközöl.

Mely után magunkat nagyra-becsült vevőinknek szives bizalmába ajánlván teljes tisztelettel

Tóth Testvérek,
 Debreczen, Czegléd-utca város ház épület.

**LEGNAGYOBB
AGYAG- ÉS PORCELLÁN-
kályha-raktár**

a világhírű

**Budweisi
gyártmányban**

legolcsóbb árak
mellett

TÓTH GYULA

vasnagykereskedőnél,

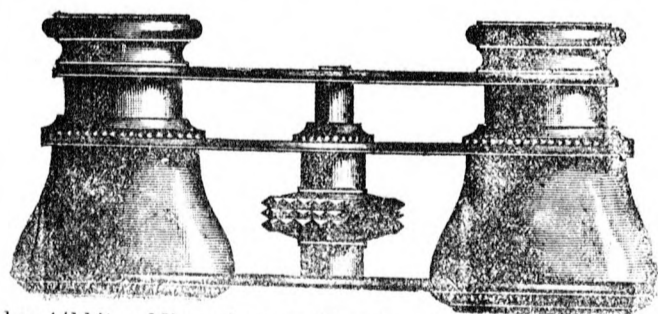
DEBRECZENBEN,

a városháza sarkán.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ugyanitt megrendelhető a
**„CALIGRAF“ amerikai
írógép.**

Intézeteknek, nagykereskedők-
nek, gyenge szeműeknek, fogyatékos
kezüeknek; legszebb és leggyorsabb
írórendszer.

! Színházi látcsövek !

A színházi idény közeled-
tével van szerencsém a mé-
lyen tisztelt közönségnek a
legjobb minőségű

színházi látcsöveket

ajánlani, gyöngyház, schild-
krot, elefántesont, bőr és
Aluminium foglalatba, mely

legutóbbi, eddig még nem létezett ousó árakba számíthatom.
Továbbá legfinomabb olvasó

szemüvegek és orrcsüptetők

rövidlátók, távollátók, valamint hályogszemüve-
gek operált szemeknek.

Legújabb szerkezetű

Aneroid légsulymérők (Barómeter)

Mindenféle hőmérők u. m. szoba, ablak, fürdő és orvosi maximal hőmérők.
Folyadékmérők : must, bor, pálinka, szesz, cukor, tejmérők stb.
Megrendelések gyorsan és legpontosabban eszközöltetnek.

Tisztelettel

FISCHER JAKAB

látyszerész,
DEBRECZENBEN.

160. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat
gyártmányainak

ÁRJEGYZÉKE.

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten
tartott általános magyar malom-gyűlésen
megállapított s 1887. június 1-én életbe
lépett eladási, fizetési és szállítási módo-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.

A. Asztali dara nagyszemű . . .	100 kiló	16.20
B. Szinte aprószemű . . .		15.80
0. Király liszt . . .		15.60
1. Lángliszt kivonat . . .		14.60
2. Elsőrendű zsemlye liszt . . .		14.—
3. Zsemlye liszt . . .		13.40
4. Elsőrendű kenyér liszt . . .		12.80
5. Közép kenyér liszt . . .		12.20
6. Kenyér liszt . . .		10.60
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg.		8.40
8. Takarmány liszt . . .		6.60
11. Finom korpá zsákkal á 50 klg.		4.60
12. Durva „ zsáknélkül . . .		4.40
„ „ zsákkal „ „		4.20
„ „ zsáknélkül „ „		4.—
Csirke buza zsák nélkül . . .		3.20

Debreczen, 1892. szeptember 4.

**Privát
szabászati tanfolyam**

megnyitás,

A nagyérdemű közönség becses tu-
domására hozom, hogy szeptember 15-től
fogva, NŐI SZABÁSZATOMMAL kapcsol-
tatban egy

privát szabászati tanfolyamot

nyitottam,

a hol minden növendék, hat hét alatt, a
mértékvevésben, szabászati rajzban és sza-
básban tökéletes oktatást nyerhet.

Belépés mindennap történhetik.

Egész szabászati díj 12 frt 50 kr.

Minden növendék a legújabb bécsi
Chablon (methodus) szerint tanulja a sza-
bást. Felvételek üzletemben történnek.

Teljes tisztelettel

PLANK ÁGOST

női divat, szövő és rövidáru üzlete
és női szabászata

DEBRECZEN,

főtér, Bika szállodával szemben.

Külön órák is adhatnak kívánatra a szabásban.